Opinjoni tal-Kumitat Ewropew tar-Reġjuni — Ir-reazzjoni tal-UE għall-isfida demografika

(2017/C 017/08)

Relatur: Is-Sur Juan Vicente HERRERA CAMPO (ES/PPE), President tar-Reġjun ta' Kastilja u León

RAKKOMANDAZZJONIJIET TA' POLITIKA

IL-KUMITAT EWROPEW TAR-REĠJUNI,

L-isfidi demografiċi li qed tiffaċċja l-UE

1. jinnota li t-tibdil demografiku huwa waħda mill-akbar sfidi li qed tiffaċċja l-Unjoni Ewropea. Fost dawn il-fatturi hemm it-tixjiħ tal-popolazzjoni, it-tnaqqis fin-numru ta' żgħażagħ u rata tat-twelid iżjed baxxa. Dan ifisser li t-tkabbir demografiku jiddependi ħafna fuq iċ-ċaqliq migratorju, li jvarja ħafna fost id-diversi territorji tal-UE. L-iżbilanċi qed joħolqu diversi sfidi, kemm fiż-żoni milquta mid-depopolazzjoni kif ukoll fiż-żoni urbani ewlenin ta' akkoljenza.

2. huwa tal-fehma, madankollu, li l-kontribut tal-migrazzjoni huwa biss soluzzjoni għal żmien qasir u mhux biżżejjed għall-problema tat-tnaqqis fir-rata tat-twelid; Għalkemm il-migrazzjoni tipprovdi ħaddiema addizzjonali fuq perjodu medju ta' żmien, hija żżid ukoll il-persentaġġ tal-popolazzjoni adulta preżenti fit-territorju Ewropew u ma ssolvix il-problema tar-rata baxxa tat-twelid u t-tixjiħ tal-popolazzjoni ġenerali nnifisha;

3. jindika li, mis-sena 2000, it-tkabbir tal-popolazzjoni tal-Ewropa kien modest ħafna meta mqabbel mal-50 sena preċedenti: madwar 0,5 % fis-sena. Fl-2014, tnax-il Stat Membru rreġistraw telf fil-popolazzjoni, filwaqt li kien hemm tkabbir f'sittax-il Stat Membru. Hemm differenzi kbar bejn il-Lvant u l-Punent tal-Ewropa u wkoll, għalkemm f'livell anqas, bejn it-Tramuntana u n-Nofsinhar. Anki fi ħdan l-istess Stat Membru jidhru frekwenti d-disparitajiet reġjonali. B'mod partikolari, it-tendenza ġenerali hija li ż-żoni urbani għandhom iktar tkabbir miż-żoni rurali fil-maġġoranza tal-pajjiżi Ewropej. Iż-żoni rurali remoti jiffaċċjaw sfidi demografiċi fil-kontinent kollu. Il-kriżi ekonomika reċenti enfasizzat il-polarizzazzjoni tat-tendenzi kemm fil-livell Ewropew kif ukoll fil-livell nazzjonali, kif ukoll l-isfidi ta' telf ta' popolazzjoni fil-livell reġjonali;

4. jenfasizza l-ħtieġa li jitqiesu l-perspettivi għall-2060 tar-Rapport dwar it-Tixjiħ tal-2015. Id-dinamika tal-fertilità, l-istennija tal-ħajja u l-migrazzjoni jfissru li huma mistennija tibdiliet kbar fl-istruttura tal-etajiet tal-popolazzjoni tal-UE. Ir-rata tal-popolazzjoni attiva/dipendenti ser timxi minn 4 għal 1 għal madwar 2 għal 1. Fl-2060, l-Ewropa mhux biss ser tkun aktar anzjana iżda l-popolazzjoni tagħha ser tkun ukoll imxerrda b'mod inugwali ħafna. Il-projezzjonijiet jippreżentaw differenzi kbar fost u fi ħdan l-Istati Membri, b'telf fil-popolazzjoni f'madwar nofshom u żieda fin-nofs l-ieħor;

5. jiġbed l-attenzjoni dwar l-impatt ekonomiku, soċjali, fiskali u ambjentali enormi, kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak reġjonali u lokali, tal-bidliet demografiċi. Dan jolqot is-sostenibbiltà tas-sistemi tal-pensjonijiet u s-sistemi tas-saħħa u jinfluwenza l-iżvilupp tal-istat assistenzjali, l-iktar minħabba l-pressjoni fuq is-sistemi tas-saħħa u tal-kura soċjali għall-persuni anzjani kif ukoll għall-persuni dipendenti. Jolqot ukoll l-iżvilupp tat-territorji differenti tal-UE u ż-żamma tal-ekosistemi tradizzjonali u tal-infrastrutturi. Jiġbed l-attenzjoni fuq ir-riskji tad-depopolazzjoni ta' ċerti żoni tal-UE. Ir-reġjuni remoti, pereżempju, jiffaċċjaw sfidi ġeografiċi u demografiċi speċifiċi minħabba l-limitazzjonijiet tagħhom ta' mobbiltà. U għalkemm xi żoni jew reġjuni, minħabba l-karatteristiċi tagħhom, ser jiġu affettwati minn dawn il-bidliet aktar tard jew b'mod limitat, m'hemmx dubju li l-effetti ser jinħassu fl-UE kollha kemm hi;

6. jenfasizza l-opportunità li tingħata attenzjoni lil dawn il-fatturi fil-kuntest tal-bidla demografika globali. F'dan ir-rigward, ifaħħar ħafna l-ħidma tal-OECD fil-ġbir ta' data komparattiva dwar il-popolazzjoni, fil-livell lokali u reġjonali, li tgħin biex jinftiehem il-kuntest tal-isfidi demografiċi lil hinn ħafna mid-dimensjoni Ewropea tagħhom. Għodod validi biex wieħed jifhem l-isfidi demografiċi u biex tinġabar data dwar il-bidliet demografiċi jistgħu jkunu mapep demografiċi f'livell tal-UE, u dan ifisser għodod diġitali użati għall-estrazzjoni tad-data u l-indikaturi demografiċi permezz ta' mapep GIS — Sistema ta' Informazzjoni Ġeografika;

Ir-reazzjoni tar-reġjuni u l-bliet għall-isfidi demografiċi

7. jinnota d-diversi modi kif ir-reġjuni u l-bliet qed jirreaġixxu għall-isfidi demografiċi:

— permezz ta' miżuri li jippromovu l-attività produttiva u l-impjiegi, essenzjali sabiex jiġu ffaċċjati kemm iż-żieda kif ukoll it-tnaqqis fil-popolazzjoni;

— permezz ta' politiki li jappoġġjaw lill-familji kif ukoll miżuri li jirrikonċiljaw ix-xogħol mal-ħajja tal-familja, li jista' jkollhom impatt pożittiv fuq il-kisba ta' rati ogħla ta' fertilità;

— permezz ta' politiki mmirati biex iżommu ċentri ta' tagħlim f'żoni rurali iżolati;

— permezz ta' azzjonijiet imfassla biex jiffaċilitaw l-awtonomija u l-istabbiltà taż-żgħażagħ, waqt li l-kwalifiki jiġu adattati għall-ħtiġijiet tas-suq tax-xogħol;

— billi jitniedu inizjattivi relatati mar-ritorn ta' emigranti u l-irkupru tat-talent;

— billi jiġu żgurati l-opportunitajiet indaqs għan-nisa u l-irġiel u billi tittejjeb l-integrazzjoni tal-popolazzjoni tal-migranti;

— billi jiġu adattati s-servizzi tas-saħħa u dawk soċjali għat-tixjiħ tal-popolazzjoni, b'enfasi fuq l-appoġġ ta' għajxien indipendenti, l-aspetti bħat-titjib tal-prevenzjoni jew il-koordinazzjoni bejn is-servizzi;

— billi jiġu adattati l-bliet sabiex jinbidlu f'postijiet aktar aċċessibbli, b'mod partikolari għall-anzjani u l-persuni dipendenti;

— billi jiġu adattati l-politiki tat-trasport tal-Istati Membri u miżuri oħra speċifiċi sabiex tiġi żgurata l-mobilità u tiżdied l-interkonnettività fi ħdan u fost ir-reġjuni kollha, permezz ta' approċċi innovattivi, bħat-"trasport fuq talba";

8. iħeġġeġ lill-bliet u lir-reġjuni Ewropej biex ikomplu jindirizzaw dawn il-problemi, u barra minn hekk biex jaħtfu l-opportunitajiet marbutin mat-tibdil demografiku, bħal dawk relatati mal-"ekonomija tal-fidda" għall-kumpaniji u l-istabbilimenti li joħolqu u joffru prodotti u servizzi innovattivi għall-persuni mdaħħla fiż-żmien, minħabba, b'mod partikolari, li huwa fir-reġjuni l-aktar affettwati mill-bidla demografika fejn tintuża l-aktar din il-possibbiltà. L-isfidi huma wkoll opportunità għat-tisħiħ fl-investiment fil-kapital uman biex isir użu aħjar tar-riżorsi lokali, jiġu stabbiliti servizzi pubbliċi aktar effettivi u effiċjenti u jiġu stabbiliti modi ġodda għat-titjib tal-kwalità tal-ħajja taċ-ċittadini kollha. L-għan huwa li tittejjeb il-kwalità tal-ħajja kif ukoll il-benessri, maħsuba bħala stat tridimensjonali ta' benesseri fiżiku, mentali u soċjali. L-opportunitajiet marbutin mat-tibdil demografiku huma wkoll opportunitajiet ta' impjieg marbutin ma' servizzi għall-anzjani (fiżiċi, diġitali, stili ta' ħajja b'saħħithom, eċċ.);

9. jenfasizza li huwa importanti li l-aġġustamenti lill-istrutturi tas-servizz meħtieġa f'reġjuni b'popolazzjoni li qiegħda tiċkien jistgħu jitwettqu b'mod li dawk li jibqgħu f'dawn ir-reġjuni, li ta' spiss ikunu persuni anzjani, ikollhom aċċess għas-servizzi skont id-drittijiet bażiċi tagħhom. Dan ser ifisser l-iżvilupp ta' forom ta' forniment tas-servizzi permezz ta' kooperazzjoni vertikali u inizjattivi bejn livelli differenti u b'hekk jiġi żgurat li l-livell lokali u reġjonali għandhom ir-riżorsi li jeħtieġu biex jadattaw għat-tibdil demografiku;

10. huwa impenjat li jkompli jappoġġja l-inizjattiva Ewropea "Patt għal bidla demografika", promossa mill-pjattaforma AGE Ewropea f'kooperazzjoni mill-qrib mal-WHO Europe abbażi tal-Proġett AFE-INNOVNET, pjattaforma tal-awtoritajiet lokali u reġjonali biex jippromovu l-ħolqien ta' ambjenti adattati għall-anzjani, fl-oqsma tas-saħħa, is-servizzi soċjali, l-abitazzjoni, it-teknoloġiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni u l-ippjanar u l-mobilità;

11. jenfasizza l-importanza tal-bliet u tar-reġjuni Ewropej li huma protagonisti privileġġjati għall-implimentazzjoni ta' politiki Ewropej sabiex tiġi indirizzata l-isfida demografika, partikolarment fl-implimentazzjoni ta' inizjattivi li jibnu fuq id-diversità u jippromovu soċjetà interkulturali. Barra minn hekk hemm bżonn li ssir ħidma għat-tfassil ta' strateġiji reġjonali u lokali sabiex jiġu appoġġjati r-rabtiet bejn iċ-ċentri tar-riċerka u l-iżvilupp, l-intrapriżi u l-korpi pubbliċi, jiġu promossi l-inkubaturi tan-negozju, jitħeġġeġ it-turiżmu rurali, eċċ., bil-għan li jiġi ġġenerat l-impjieg sabiex isiru iżjed attraenti għall-popolazzjoni fl-età tax-xogħol;

12. jenfasizza l-importanza tal-kooperazzjoni orizzontali f'rabta mat-tibdil demografiku. Il-programmi ta' koperazzjoni territorjali xi kultant kienu mmirati lejn dan l-objettiv, speċjalment biex jiġu indirizzati t-tixjiħ, it-tnaqqis fiż-żoni rurali u, f'livell ferm inqas baxx, aspetti relatati mar-rati ta' twelid fir-rigward tat-tibdil demografiku. Il-KtR jilqa' l-oqfsa għal riflessjoni u skambju ta' prattiki tajba f'dan il-qasam, bħan-Netwerk Ewropew tar-Reġjuni bi Sfidi Demografiċi, li pprovda spazju adegwat sabiex jiġu ġġenerati inizjattivi komuni u risposti konġunti;

13. iqis li t-tibdil demografiku li jolqot lill-Ewropa tant huwa kbir li ma jistax jiġi indirizzat mingħajr ma jkun hemm ukoll inizjattivi ta' kooperazzjoni vertikali qawwija, li jsaħħu l-azzjoni meħuda fil-livell reġjonali u lokali permezz ta' miżuri mfassla fil-livell nazzjonali u sovranazzjonali;

Ir-reazzjoni attwali tal-UE għall-isfidi demografiċi

14. jinnota li r-reazzjoni attwali tal-UE għall-isfidi demografiċi hija parzjali u mhux żviluppata biżżejjed. Parzjali, peress li tiffoka kważi esklużivament fuq it-tixjiħ, mingħajr ma tagħti biżżejjed attenzjoni lil aspetti oħra bħalma huma r-rata baxxa ta' twelid jew it-telf tal-popolazzjoni minħabba raġunijiet soċjoekonomiċi, u minħabba kwistjonijiet ta' trasport, mobilità u emigrazzjoni. Mhux żviluppata biżżejjed, minħabba li ħafna politiki li jistgħu jikkontribwixxu biex jiġu indirizzati l-isfidi demografiċi huma nieqsa minn approċċi speċifiċi biex jiksbu dan;

15. jirrimarka li huma l-politiki ta' innovazzjoni u ta' riċerka li huma responsabbli għall-ġestjoni ta' numru akbar ta' inizjattivi għall-ġlieda kontra l-isfidi demografiċi, kważi dejjem iffokati fuq it-tixjiħ. L-Istrateġija Ewropa 2020, bl-inizjattiva ewlenija tagħha "Unjoni ta' Innovazzjoni", wasslet għal Shubija Ewropea għall-Innovazzjoni dwar it-Tixjiħ Attiv u b'Saħħtu (European Innovation Partnership on Active and Healthy Ageing). Il-programm Orizzont 2020 jagħti, permezz tat-tielet pilastru, sfida soċjali ddedikata għat-tibdil demografiku. Eżempji oħra huma l-Inizjattiva ta' Programmar Konġunt "Aktar Snin, Ħajja Aħjar", il-Komunità ta' Konoxxenza u Innovazzjoni relatata mal-innovazzjoni dwar it-tixjiħ attiv u b'saħħtu jew il-programm "Għajxien Megħjun Kuntestwalment";

16. jenfasizza li l-Politika Agrikola Komuni (PAK) tgħin biex jiġu indirizzati l-isfidi demografiċi fit-"tieni pilastru" tagħha, li huwa ddedikat għall-iżvilupp rurali. Matul il-perjodu ta' programmazzjoni 2014-2020, l-isforzi kienu fuq li jitheġġeġ "l-iżvilupp ta' servizzi u infrastruttura li jwasslu għall-inklużjoni soċjali u li jaqilbu x-xejra negattiva soċjali u ekonomika u dik tat-tnaqqis tal-popolazzjoni fiż-żoni rurali". It-tixjiħ tal-popolazzjoni huwa ta' tħassib kbir fiż-żoni rurali, u għal din ir-raġuni l-PAK qed tippromovi t-tiġdid ġenerazzjonali u l-impjieg tan-nisa;

17. jirrimarka li l-politika ta' koeżjoni għandha taqdi rwol aktar prominenti fil-ġlieda kontra l-isfidi demografiċi, skont il-mandat espliċitu tal-Artikolu 174 tat-TFUE. Dan l-Artikolu jistipola li "għandha tingħata attenzjoni partikolari lil żoni rurali, lil żoni milquta minn transizzjoni industrijali, u lil reġjuni li jbatu minn żvantaġġi naturali jew demografiċi gravi u permanenti bħal pereżempju r-reġjuni tat-Tramuntana mbiegħda b'densità ta' popolazzjoni baxxa ħafna, u reġjuni insulari, reġjuni transkonfinali u reġjuni muntanjużi". Bl-istess mod, l-Artikolu 175 tat-TFUE jistabbilixxi li l-għanijiet previsti fl-Artikolu preċedenti għandhom jitqiesu fit-tfassil u l-implimentazzjoni tal-politiki u l-miżuri tal-Unjoni; il-ksib tagħhom għandu jiġi appoġġjat mill-Fondi Strutturali, mill-BEI u minn strumenti finanzjarji oħra. U barra minn hekk għandhom jittieħdu miżuri speċifiċi oħra. Sal-lum, madankollu, dawn id-dispożizzjonijiet għadhom ma ġewx żviluppati biżżejjed, u għadhom ma ġewx adottati miżuri pożittivi ta' azzjoni konformi mal-iżvantaġġi demografiċi;

18. jiddispjaċih li ħafna mill-politiki Ewropej li jistgħu jikkontribwixxu biex jingħelbu l-isfidi demografiċi ma jinkludux miżuri speċifiċi favur iż-żoni affettwati minn dawn l-isfidi. Dan huwa l-każ tal-politiki dwar it-trasport, is-soċjetà tal-informazzjoni, l-impjiegi u l-politika soċjali, l-ambjent u l-klima, l-intrapriżi, eċċ.;

19. jitlob għal aktar attenzjoni għall-problemi demografiċi fil-kuntest tas-Semestru Ewropew, li s'issa jqis biss l-effett tat-tixjiħ fuq is-sostenibbiltà tal-baġits tal-Istati Membri. B'mod partikolari, jitlob għal aktar sensittività lokali u reġjonali kemm fid-dijanjożi kif ukoll fid-definizzjoni tar-rakkomandazzjonijiet għall-Istati Membri;

Ir-reazzjoni mixtieqa tal-UE għall-isfidi demografiċi

20. iqis li r-reazzjoni tal-UE għat-tibdil demografiku għandha tinkludi viżjoni wiesgħa, koordinata u integrata, peress li din hija tema transversali. Hemm bżonn ta' strateġija Ewropea dwar l-isfidi demografiċi, li tagħmel lill-politiki kollha – dwar il-koeżjoni, l-innovazzjoni, it-trasport, is-saħħa, is-soċjetà u l-impjieg, l-ICT, l-iżvilupp rurali, l-emigrazzjoni, eċċ. – aktar sensittivi għal din il-kwistjoni. Din l-istrateġija għandu jkollha bażi soda fil-valuri komuni tal-UE, fit-trattament ugwali u fid-drittijiet tal-bniedem. Approċċ strateġiku għandu jinvolvi wkoll analiżi tal-ispejjeż u projezzjonijiet fil-livell nazzjonali, reġjonali u lokali;

21. ifakkar li l-Parlament Ewropew, fir-Riżoluzzjoni tiegħu tad-9 ta' Settembru 2015 dwar ir-Rapport dwar l-implimentazzjoni, ir-riżultati u l-valutazzjoni ġenerali tas-Sena Ewropea għat-Tixjiħ Attiv u s-Solidarjetà bejn il-Ġenerazzjonijiet (2012) ([1]), jistieden lill-Kummissjoni "tadotta strateġija tal-UE dwar it-Tibdil Demografiku biex tikkoordina l-azzjoni tal-UE f'diversi oqsma sabiex ikunu żgurati s-sinerġiji u jiġi massimizzat l-impatt pożittiv tagħhom fuq iċ-ċittadini Ewropej, l-ekonomija u l-ħolqien tal-impjiegi, kif ukoll jitħarsu d-drittijiet tal-bniedem tal-anzjani fil-politiki kollha tal-UE";

22. iqis li din l-istrateġija għandha tagħti prijorità lill-iżvilupp ta' opportunitajiet ta' appoġġ u ta' ħolqien tal-ħajja biex jgħinu jattiraw u jżommu liż-żgħażagħ fit-territorju kollu, sabiex jiġi promoss tkabbir bilanċjat bejn żoni b'densità għolja ta' popolazzjoni, żoni b'telf ta' popolazzjoni, u żoni b'popolazzjoni mxerrda ħafna waqt li jiġi promoss il-forniment ta' servizzi pubbliċi ta' kwalità għaċ-ċittadini kollha. Għandha wkoll tippromovi l-politiki favur il-familja, b'mod partikolari permezz ta' miżuri li jgħinu biex tiżdied ir-rata tat-twelid; tiġi inkorporata l-perspettiva tal-ġeneru; jiġi promoss l-għajxien indipendenti tal-anzjani; tiżdied l-istennija tal-ħajja b'saħħitha u tnaqqas id-dipendenza; tiġi miġġielda l-esklużjoni soċjali li jiffaċċjaw ċerti partijiet tal-popolazzjoni u jiġu promossi sforzi ġodda biex jiġu appoġġjati r-rikonoxximent tax-xogħol domestiku bla ħlas kif ukoll l-implimentazzjoni tal-politiki dwar ir-rikonċiljazzjoni tax-xogħol mal-ħajja tal-familja;

23. jindika li strateġija Ewropea futura għandha tinvolvi lis-soċjetà kollha u tqis kif xieraq ir-rwol tal-awtoritajiet lokali u reġjonali fil-ġlieda kontra t-tibdil demografiku, tippromovi bejniethom l-iskambju tal-aħjar prattiki u tinkoraġġixxi l-approċċi ffukati fuq il-prevenzjoni u l-intervent bikri;

24. jimpenja ruħu li jenfasizza l-importanza ta' reazzjoni Ewropea għall-isfidi demografiċi permezz tas-sistema ESPAS, pjattaforma ta' prospettiva politika bejn id-diversi istituzzjonijiet u korpi tal-UE. Il-pjattaforma tista' tisfrutta l-esperjenza ta' ħafna netwerks fil-livell tal-UE li jittrattaw kwistjonijiet ta' tixjiħ b'saħħtu, bħalma hi t-Task Force tat-tixjiħ b'saħħtu tal-WHO, in-netwerk tal-bliet adattati għall-anzjani, il-patt Ewropew dwar it-tibdil demografiku, AFE-INNOVNET, il-Pjattaforma AGE Ewropa;

25. jenfasizza li l-politiki u l-azzjonijiet kollha tal-UE għandhom iqisu l-isfidi demografiċi u jipprovdu mekkaniżmi biex jiġu indirizzati. L-UE għandha tfittex li tintegra kunsiderazzjonijiet demografiċi fl-oqsma ta' politika kollha. L-UE għandha wkoll tikkunsidra dan fit-tfassil tal-oqfsa finanzjarji multiannwali futuri, tinkludi fil-baġit tagħha intestaturi li jkollhom l-għan li jippermettu l-iżvilupp ta' dawn il-politiki u azzjonijiet kif ukoll tistabbilixxi mekkaniżmi ta' prijorità għal dawk ir-reġjuni fejn il-konsegwenzi tat-tibdil demografiku għandhom impatt partikolari; Din il-kunsiderazzjoni għandha ssir fuq il-bażi tas-sistema ta' klassifikazzjoni NUTS 3;

26. jenfasizza li t-tibdil demografiku qiegħed jaffettwa l-mobilità fir-reġjuni bi sfidi demografiċi, b'mod partikolari fiż-żoni rurali qrib ta' żoni urbani prinċipali li jesperjenza fluss ta' popolazzjoni u jtenni t-talba tiegħu għal Green Paper dwar din il-kwistjoni ([2]);

27. iqis li l-UE għandha tappoġġja l-politiki tal-immigrazzjoni fl-Istati Membri, ibbażati prinċipalment fuq l-impjieg, li jistgħu jrażżnu x-xejriet demografiċi negattivi msemmija hawn fuq u jindika l-ħtieġa ta' viżjoni fit-tul għall-integrazzjoni tal-immigranti, u b'hekk isir kontribut għall-iżvilupp ta' soċjetà interkulturali li tirrispetta l-valuri fundamentali Ewropej. F'dan il-kuntest, jiġi enfasizzat ir-rwol importanti tal-awtoritajiet lokali u reġjonali li għandu jkollhom is-setgħa kollha li japplikaw b'suċċess il-politika ta' integrazzjoni fit-territorju, inkluż fil-muniċipalitajiet iż-żgħar taż-żoni rurali;

([1]) 2014/2255(INI), punt 41.

([2]) CDR 1691/2014 "Il-mobilità fir-reġjuni bi sfidi ġeografiċi u demografiċi".

28. jinnota li t-tixjiħ demografiku u l-pressjonijiet ta' finanzjament pubbliku kkombinati jfissru li l-awtoritajiet lokali ser ikollhom iħejju għal forza tax-xogħol li qed tixjieħ, jippjanaw għal numru kbir ta' persuni li ser jirtiraw fil-ftit snin li ġejjin, u jiżguraw li jistgħu jattiraw biżżejjed professjonisti żgħażagħ u kkwalifikati. Ir-reklutaġġ u ż-żamma ta' żgħażagħ u tal-immigranti li jirritornaw u l-anzjani jeħtieġu aktar attenzjoni fil-livelli kollha tal-gvern;

29. iqis li l-politika ta' koeżjoni għandha tkun kapaċi tiffaċċja l-isfida demografika b'mod deċiżiv. Dan huwa aspett li għandu jiġi enfasizzat fid-diskussjonijiet dwar il-futur ta' din il-politika wara l-2020, li għandu jkollu impatt fuq l-ambitu u l-approċċ tagħha u fuq il-mekkaniżmi ta' implimentazzjoni futuri tagħha, b'tali mod li tikkontribwixxi biex tikkapitalizza fuq l-aspetti pożittivi ta' kull territorju u biex jingħelbu l-ostakli, fosthom dawk demografiċi, li qed ifixklu l-iżvilupp ibbilanċjat tagħha. Jiddispjaċih li dan l-aspett ma ġiex żviluppat biżżejjed s'issa, minkejja l-inklużjoni tad-dimensjoni territorjali f'din il-politika bit-Trattat ta' Lisbona;

30. iqis li s-servizzi tad-djar u l-ippjanar mogħtija mill-awtoritajiet reġjonali u lokali għandhom iqisu wkoll il-ħtiġijiet ta' akkomodazzjoni tal-anzjani, waqt li kemm jista' jkun tiġi rispettata x-xewqa tagħhom li jibqgħu fl-ambjent immedjat tagħhom u jkollhom rwol fir-rigward tal-modifika jew l-adattament ta' akkomodazzjoni eżistenti, waqt li jiġi promoss l-iżvilupp ta' disinn inklużiv fil-prattika tal-kostruzzjoni jew jitwettqu wkoll proġetti ta' akkomodazzjoni soċjali soġġetti għar-riżorsi disponibbli;

31. jitlob lill-istituzzjonijiet Ewropej definizzjoni preċiża tal-kunċett ta' "żbilanċi demografiċi severi u permanenti" tal-Artikolu 174 tat-TFUE, kif ukoll jitlob lill-UE biex tiżviluppa indikaturi statistiċi fil-livell xieraq sabiex tappoġġja din id-definizzjoni;

32. ifakkar li l-Opinjoni tal-KtR dwar "L-indikaturi għall-iżvilupp territorjali: il-PDG u lil hinn minnu" ([3]) tindika li l-PDG ma jkejjilx bl-eżatt il-kapaċità ta' soċjetà sabiex tindirizza kwistjonijiet li jolqtuha bħal, fost oħrajn, it-tibdil demografiku, u jappella sabiex jiġu stabbiliti indiċi internazzjonali, nazzjonali, lokali u reġjonali biex ikejlu l-progress lil hinn mill-PDG; F'dan ir-rigward, jekk jiġi deċiż li jitqiesu kriterji li jikkomplementaw il-PDG, għandha tiġi evalwata l-introduzzjoni ta' indikaturi li jistgħu jivvalutaw is-sitwazzjoni demografika ta' pajjiż, reġjun jew territorju speċifiku;

33. jappella wkoll biex il-politika ta' koeżjoni tipprovdi għal strumenti speċifiċi għaż-żoni l-aktar milquta mill-isfidi demografiċi, bħal li jingħata piż akbar lill-kriterji demografiċi fil-mod kif jiġu assenjati l-fondi jew aktar flessibbiltà fl-għażla tal-għanijiet tematiċi jew fir-rati ta' kofinanzjament. Itenni, f'dan ir-rigward, dak li ddikjara fl-Opinjoni tiegħu dwar "Il-ġejjieni demografiku tal-Ewropa", jiġifieri li jiġi kkunsidrat appoġġ lir-reġjuni bl-aktar diffikultajiet, bħala opportunità sabiex jiġu żviluppati strumenti adegwati li jippermettu jiġi indirizzat it-tibdil demografiku fl-Ewropa kollha ([4]);

34. jenfasizza li l-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali jista' jikkontribwixxi sabiex iż-żoni fejn hemm livelli għoljin ta' tixjiħ, ruralità u depopolazzjoni jistgħu jtejbu l-infrastrutturi tat-trasport, tat-telekomunikazzjoni u tat-turiżmu, inaqqsu d-distakk diġitali u jkollhom servizzi pubbliċi aħjar, u jiġi appoġġjat l-adattament tal-akkomodazzjoni u d-djar residenzjali, fost għanijiet oħra;

35. iqis li l-Fond Soċjali Ewropew jista' jkun għodda importanti ħafna f'rabta mat-taħriġ taż-żgħażagħ, jevita d-depopolazzjoni u jiġi ffaċilitat ir-ritorn tagħhom lejn il-post tal-oriġini tagħhom. Barra minn hekk jista' jikkontribwixxi sabiex jippromovi l-impjegabbiltà tan-nisa, jippromovi bilanċ aħjar bejn ix-xogħol u l-ħajja tal-familja u jiġġieled kontra l-esklużjoni soċjali tal-anzjani;

36. iqis li jeħtieġ li tiġi promossal-kooperazzjoni bejn l-atturi reġjonali u lokali fil-kwistjonijiet relatati mat-tibdil demografiku. Għaldaqstant, jissuġġerixxi li l-programm Ewropew ta' kooperazzjoni territorjali jinkludi l-possibbiltà, kemm fil-livell transkonfinali kif ukoll fil-livell transnazzjonali u interreġjonali, li jifforma konsorzji biex ikun hemm ħidma konġunta biex tinstab soluzzjoni għall-isfidi demografiċi;

37. jenfasizza, fir-rigward tal-politika tat-trasport, l-importanza li ż-żoni demografikament anqas attivi kif ukoll iż-żoni bi żvantaġġi demografiċi u naturali kbar ma jibqgħux iżolati sabiex tiġi evitata esklużjoni akbar ta' dawn iż-żoni, li spiss huma rurali, periferiċi, muntanjużi u remoti;

([3]) CDR-2015-04287.

([4]) CdR 341/2006 fin, punt 26.

38. ifakkar li l-Opinjoni tal-KtR dwar "Il-mobilità fir-reġjuni bi sfidi ġeografiċi u demografiċi" ([5]) tindika li r-reġjuni bi sfidi jaqdu kompiti essenzjali għall-iżvilupp ibbilanċjat tal-UE notevolment permezz ta' aċċess għall-materja prima, l-agrikoltura, is-sajd, il-protezzjoni ambjentali, it-turiżmu, ir-relazzjonijiet transkonfinali u l-opportunitajiet ta' rikreazzjoni. Konnessjonijiet tat-trasport imtejba kemm ġewwa dawn ir-reġjuni kif ukoll mal-bqija tal-UE għalhekk għandhom ikunu element essenzjali tal-politika ta' koeżjoni tal-UE u tal-politiki ta' mobilità tal-UE: dan ma japplikax biss għall-mobilità tal-persuni, iżda għal dik tal-merkanzija wkoll. Il-promozzjoni ta' aktar tkabbir ekonomiku fir-reġjuni bi sfidi se jikkontribwixxi għat-tħaddim effettiv tas-suq intern u għall-koeżjoni territorjali tal-Unjoni kollha kemm hi;

39. jenfasizza r-rwol ewlieni li jista' jkollhom it-teknoloġiji tal-informatika u l-komunikazzjoni u ambjenti intelliġenti sabiex itejbu l-kundizzjonijiet tal-għajxien fiż-żoni l-aktar affettwati mill-isfidi demografiċi. F'dan ir-rigward, jitlob lill-UE biex tqis id-distakk diġitali li jsofru minnu ħafna minn dawn iż-żoni;

40. iħeġġeġ lill-istituzzjonijiet Ewropej biex jirrikonoxxu, fil-kuntest tal-politika ambjentali u l-politika dwar il-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima, ir-rwol ewlieni li jaqdu ħafna żoni rurali u b'popolazzjoni baxxa, kif ukoll iż-żoni b'popolazzjoni mxerrda ħafna, fiż-żamma taż-żoni rurali, il-bijodiversità u l-pajsaġġi;

41. iħeġġeġ sabiex il-PAK tibqa' tinkludi miżuri li għandhom l-għan li jiffaċilitaw it-tiġdid ġenerazzjonali fiż-żoni rurali, jippromovu l-impjieg tan-nisa kif ukoll jippromovu d-diversifikazzjoni ekonomika; jenfasizza l-ħtieġa li tittejjeb il-metodoloġija tal-programm Leader, b'aktar involviment tal-atturi fiż-żoni rurali kif ukoll li jitfasslu u jiġu implimentati strateġiji għal żvilupp integrat;

42. jitlob sabiex, fil-kuntest tal-inizjattiva "Regolamentazzjoni Aħjar", qabel ma titfassal kwalunkwe inizjattiva leġislattiva Ewropea, fl-analiżi tal-impatt jiġi inkluż l-impatt demografiku possibbli tagħha;

43. iqis li l-Fond Ewropew għall-Investimenti Strateġiċi (FEIS) għandu potenzjal li jkun għodda importanti għall-promozzjoni ta' investimenti f'oqsma ta' prijorità tal-UE bħall-enerġija, it-trasport, il-loġistika intermodali, it-turiżmu, il-kultura, it-teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni, ir-riċerka u l-innovazzjoni, l-SMEs, l-edukazzjoni, is-saħħa, l-effiċjenza ambjentali, l-infrastruttura soċjali u l-ekonomija soċjali u ta' solidarjetà, bħalma huwa rikonoxxut fl-Artikolu 9 tar-Regolament dwar il-FEIS ([6]). Huwa mixtieq li dan il-Fond jista' jkun ukoll ta' benefiċċju għat-territorji bl-inqas dinamika demografika, u b'hekk jgħin biex jiġu evitati diviżjonijiet reġjonali;

44. jirrakkomanda li l-Istrateġija Ewropa 2020 tkun aktar sensittiva għall-isfidi demografiċi fil-livell reġjonali u lokali, permezz ta' inizjattiva ewlenija dwar kwistjonijiet demografiċi. Jimpenja ruħu li jsemmi b'mod speċifiku l-approċċ għall-kwistjonijiet demografiċi fil-Pjattaforma għall-Monitoraġġ tal-Ewropa 2020;

45. jinsisti fuq ir-rabta li għandha teżisti bejn it-tibdil demografiku u s-Semestru Ewropew, waqt li tiġi enfasizzata l-ħtieġa tad-dimensjoni territorjali tiegħu. L-awtoritajiet lokali u reġjonali għandhom ikunu atturi prinċipali fil-miżuri adottati fil-qafas tas-Semestru Ewropew sabiex jilqgħu għall-isfidi demografiċi, u jitqiesu fir-rakkomandazzjonijiet magħmula lill-Istati Membri biex jindirizzaw dawn l-isfidi;

46. iqis li t-tixjiħ, mingħajr dubju, huwa sfida, iżda huwa wkoll kisba fis-sens li l-progress ta' kull tip mis-soċjetà Ewropea huwa opportunità għall-koeżjoni, l-impjieg u l-progress;

47. jikkonkludi li hekk kif l-UE miexja lejn is-sitwazzjoni deskritta, hemm bżonn li l-livelli kollha jkomplu jagħrfu l-importanza tal-isfidi demografiċi, u jieħdu l-passi fid-direzzjoni t-tajba abbażi tal-għodda eżistenti.

Brussell, is-16 ta' Ġunju 2016.

Il-President
tal-Kumitat Ewropew tar-Reġjuni

Markku MARKKULA

([5]) Ara n-nota ta' qiegħ il-paġna 2.

([6]) Ir-Regolament (UE) 2015/1017 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ġunju 2015 dwar il-Fond Ewropew għall-Investimenti Strateġiċi, iċ-Ċentru Ewropew ta' Konsulenza għall-Investimenti u l-Portal Ewropew ta' Proġetti ta' Investiment u li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1291/2013 u (UE) Nru 1316/2013 — il-Fond Ewropew għall-Investimenti Strateġiċi (ĠU L 169, 1.7.2015, p. 1).